

ONDERZOEKEN EN LESGEVEN IN CORONATIJD

Eindelijk! Het vierde jaar van de pabo staat voor de deur. Een jaar waarin ik zelfstandig voor de klas mag staan, zonder dat er constant iemand meekijkt. Een jaar waarin ik onderzoek ga doen op een school, waarmee ik een schoolteam en leerlingen verder kan helpen. Vol goede moed begon ik aan dit avontuur, dat om (achteraf) meerdere redenen een avontuur zou worden om nooit meer te vergeten.

De tijd vloog voorbij. Ik had plezier in wat ik aan het doen was. Tot plotseling het coronavirus roet in het eten gooide. Het hele jaar had ik gewerkt aan een ontwerp dat vanaf 16 maart 2020 uitgevoerd zou gaan worden in de praktijk. Helaas zorgde de schoolsluiting voor een andere wending. Een gevoel van teleurstelling ging door mij heen, omdat ik graag had gezien of mijn ontwerp effect had op de praktijk. Daarnaast kon ik ook hetgeen ik zo leuk vond niet meer doen, namelijk lesgeven.

ONDERZOEKEN IN CORONATIJD

Ik vroeg mij af hoe ik het ontwerp alsnog uit zou moeten voeren binnen het afstandsonderwijs. Mijn ontwerp moet namelijk de leraarvaardigheden met betrekking tot het stimuleren van eigenaarschap binnen IPC (International Primary Curriculum) in de groepen 3 en 4 vergroten. Terwijl op dat moment eigenlijk de ouders de rol van leraar gedeeltelijk op zich namen. Al snel werd geconcludeerd dat het niet haalbaar is deze leraarvaardigheden van ouders te verwachten. Ook zou het uitvoeren van het ontwerp in deze vorm veel vragen van de leraren, terwijl de werkdruk door het afstandsonderwijs al vergroot werd. Na enige tijd van onzekerheid, waarin ik mij afvroeg of ik nog wel af kon studeren zoals ik gepland had, kwam er nieuws van KPZ. Ik mocht de uitvoering van het ontwerp laten vallen. Hiervoor in de plaats moest een presentatie gegeven worden

over het ontwerp aan het schoolteam. Waarna er feedback gegeven moest worden op zowel het product als het proces.

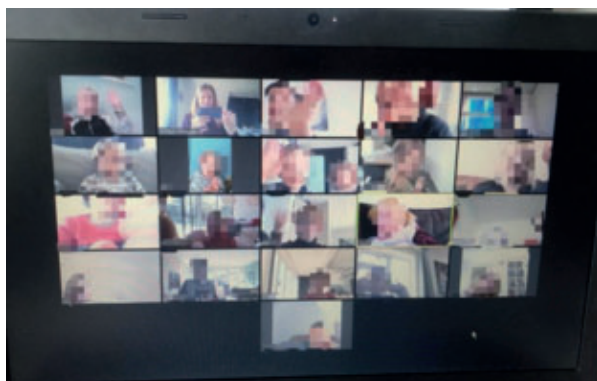
En zo geschiedde. Ik wilde een film maken, want op die manier zouden de leraren het op een zelf gekozen tijdstip kunnen bekijken en het feedbackformulier kunnen invullen. De film moest informatief, interessant en leuk zijn. Na enige tijd kreeg ik een idee dat aan deze voorwaarden voldeed: een stopmotion met playmobile poppetjes. Het filmpje bevat de relevantie van het ontwerp, de resultaten uit het vooronderzoek en de toelichting van het ontwerp. Hierdoor kon ik – anders dan gepland – toch mijn ontwerp laten zien. Het filmpje is te vinden op via (<https://www.youtube.com/watch?v=B2TiS7ZQwv8>). Terwijl de leraren de tijd kregen om een feedbackformulier in te vullen, ging ik verder met de rapportage van mijn thesis. Het was best lastig om antwoord te geven op de onderzoeksvraag, doordat het onderzoek door onvoorziene omstandigheden een andere uitkomst had.

De feedback van de leraren zorgde voor input voor de discussie. Zo werd er gevraagd naar de ervaringen van de leraren met betrekking tot het proces en het product. De leraren geven aan dat ze kansen zien om het ontwerp ook in de andere groepen te gebruiken (5 t/m 8). Ze willen wel het groeiformulier gaan gebruiken, maar ze denken dat het een tijdrovend proces zal zijn. Daarnaast benoemen de leraren dat ze graag in gesprek willen blijven met elkaar over het ontwerp. Om de implementatie van het ontwerp goed te laten verlopen, zal het ontwerp regelmatig op een teamvergadering aan bod dienen te komen.

Daarnaast zijn er aanbevelingen geschreven voor verschillende scenario's. De beginsituatie is namelijk nog niet duidelijk voor de start van volgend schooljaar. Mede door de betrokkenheid van de leraren van de Geert Groteschool, kon ik alsnog mijn thesis afmaken. Deze manier van afstuderen heeft creativiteit en innovatie van mij gevraagd. Naast de teleurstelling van het niet kunnen uitvoeren van het ontwerp, ben ik blij met hetgeen ik nu wel geleerd heb. Zo heb ik in korte tijd een informatief, interessant en leuk filmpje in elkaar gezet. Ook heb ik in een korte periode mijn onderzoek aangepast aan de nieuwe situatie. Deze manier van onderzoek heeft mij getoond hoe flexibel je kunt zijn als het nodig is.

LESGEVEN IN CORONATIJD

Waar mijn onderzoek toch nog in een andere vorm uitgevoerd kon worden, stond het fysieke lesgeven helemaal stil. Donderdag en vrijdag stond ik nog voor de klas. 'Tot maandag, tot maandag, tot maandag allemaal', zongen de kleuters vrolijk. Net als anders bereidde ik die middag de week erop

Op de bovenste rij, tweede van links, zwaait juf Amber Schouten naar haar leerlingen.

voor. Niet wetende dat het nog wel eens lang kon gaan duren voordat ik de kinderen weer zou zien. Zondagavond werd bekend dat de scholen vanaf 16 maart gesloten zouden worden. Dit riep meteen veel vragen op. 'Wat zijn de beweegredenen?' 'Gaan we onderwijs op afstand verzorgen?' 'Zo ja, hoe?!'. De week die volgde bestond uit overleggen, oplossingen bedenken en weer afwijzen en nog eens overleggen. Steeds kwamen er weer andere dingen waar we daarvoor nog niet aan gedacht hadden. Binnen een week werd een heel plan voor afstandsonderwijs opgesteld. Over één ding waren we het eens: er moest contact blijven. In de weken die volgden werden we in rap tempo wijzer op het gebied van videobellen en online lesgeven.

Iedere week vond er twee keer een ZOOM-moment plaats met de kleuters. Het was heel leuk om elkaar via deze weg toch nog te zien en te spreken. Middels een themaboekje probeerden we het thema dat centraal stond in de kleuterklas levend te houden. De kinderen vertelden hierover tijdens het videobellen en ouders stuurden verschillende foto's en filmpjes door. Naast het klassikale ZOOM-moment, belden we ook elke twee weken alle kinderen individueel. Ik vond het heel waardevol om zo de ervaringen van kinderen én ouders te horen.

De kinderen genoten van de spelletjes en activiteiten die we samendeden. Zo hebben we een keer bingo gedaan. De kleuters maakten zelf een bingokaart met zes getallen tot twaalf, vervolgens gooide ik online met de dobbelsteen. De kinderen konden dan zien welk getal het was en welke ze dus mochten afstrepen. Ordeproblemen of liedjes inzetten om de kinderen stil te krijgen waren even verleden tijd. Alle kinderen op 'mute' werkte perfect. Zo zei ik steeds: "Ik heb bij jullie allemaal het geluid even uit gezet. Zwaai maar als je mij kunt horen". Vervolgens zwaaien zo'n twintig lachende gezichtjes je toe. Dat is toch prachtig!

Ondanks de vele mogelijkheden binnen afstands-onderwijs ben ik blij dat we weer op school contact hebben met elkaar. Mooi om te zien hoe de kinderen gegroeid zijn, zowel cognitief als sociaal-emotioneel. De kinderen zijn ook letterlijk groter geworden en zijn er ineens veel minder tanden in de klas.

Het onderzoek is binnenkort te vinden op de HBO Kennisbank.

OVER DE AUTEUR

Amber Schouten is in juni 2020 afgestudeerd als leraar basisonderwijs aan KPZ.